
PM

UPPDRAG	UPPDRAGSLEDARE	DATUM 2019-03-20
UPPDRAGSNUMMER	UPPRÄTTAD AV Patrik Waaranperä Jean-Simon	

Huddingeanalysen

Dokumentation av indikatorkartläggning och statistik

Innehåll

Metod för uppdraget	3
Viktiga avvägningar	3
Resultat av kartläggningen	3
Sekretessgranskning	4
Datakvalitet med avseende på kommunens egna verksamhetsdata	4
Viktiga indikatorer som lyfts fram under intervjuer med förvaltningarna	4
Dokumentering av beräkning av ekonomiskt bistånd	6
Instruktion för att beräkna andel invånare med ekonomiskt bistånd	6
Instruktion för att beräkna andel barn i befolkningen som ingår i familjer med långvarigt ekonomiskt bistånd	6
Rekommendationer för det fortsatta arbetet	8
Indikatorer inlagda i verktyget (mars 2019)	9

Metod för uppdraget

Indikatorkartläggningens syfte har varit att identifiera viktiga indikatorer som ska illustreras/analyseras i verktyget Gapminder på låg geografisk nivå över tid. Kartläggningen har genomförts av Sweco och bestått av följande huvudsakliga moment:

1. Genomgång av viktiga dokument såsom Mål och Budget, Huddinge 2030, Översiktsplan och nämndernas verksamhetsplaner.
2. Intervjuer med representanter/analytiker från förvaltningarna (BUF, SÅF, SBA, KUF och NBF) genomförda november-december 2018
3. Avstämningar och avvägningar löpande med beställaren

Projektansvarig hos Huddinge kommun har varit Marcel Moritz (Teamledare hållbarhet). Beställarens arbetsgrupp har letts av Marcel med deltagande från Joakim Elgestad (BI-Ansvarig) och Sandra Dovärn (Statistiker).

Viktiga avvägningar

Syftet med uppdraget har varit att ta fram underlag för att motverka segregationen i Huddinge. Därför har det varit viktigt att indikatorerna som valts kan studeras på låg geografisk nivå (helst ända ner på NYKO5/6, men åtminstone för de 16 kommundelarna) över tid för att följa segregationens utveckling historiskt, idag och framöver. Av tidsskäl har "lågt hängande frukter" prioriterats, och framförallt har extra fokus lagts på att önskad verksamhetsdata ska kunna definieras, bearbetas och läggas in i visualiseringsverktyget. Alla önskemål kring indikatorer som ska bearbetas och visualiseras har tyvärr inte kunnat tillgodoses på grund av datatillgång, datakvalitet, avsaknad av tydliga definitioner och/eller tidsbrist.

Sweco har i den mån det varit möjligt även sammanställt indikatorerna i visualiseringsverktyget uppdelat på kön.

Resultat av kartläggningen

Ungefär 200 olika indikatorer har identifierats i kartläggningen av olika styrdokument i Huddinge kommun. Vissa indikatorer förekommer i flera dokument. Det är exempelvis cirka tio indikatorer i Mål och budget som även omfattas av Huddinge 2030 – vilket framförallt avser indikatorer från kommunens Befolkningsundersökningar. I Mål och budget förekommer också flera indikatorer som nämns i översiktsplanen med avseende på bostadsbyggande, sysselsättning, näringsliv, hälsa och tillgänglighet. Alla indikatorer som förekommer i styrdokumentet är dock inte relevanta i arbetet att motverka segregationen, vilket framförallt gäller indikatorer om ekosystem i balans samt vissa indikatorer kopplade till näringslivet med avseende på exempelvis företagarnas betyg på kommunens service.

Många indikatorer i styrdokumentet är dock relevanta på ett eller annat ur ett segregationsperspektiv, och det slutliga urvalet av indikatorer till visualiseringsverktyget beror snarare på datatillgången. Totalt sett har cirka 30 indikatorer inkluderats i verktyget, och flera av dessa är även uppdelade på kön. Nedan nämns de tre huvudsakliga datakällorna till de indikatorer som i dagsläget ingår i *verktyget* (även här benämnt som "Huddingeanalysen"):

- SCB. Exempelvis befolkning, förvärvsarbete, arbetslöshet och bostadsbestånd.
- Befolkningsundersökningen. Omfattar både unga och vuxna. Endast data på kommunens kommundelar för år 2018. Indatan avser färdiga beräkna värden.
- Kolada/Skolverket. Exempelvis andel behöriga lärare i olika ämnen på enhetsnivå. Indatan avser färdiga beräknade värden.

- Verksamhetsdata
 - Betyg och examen för grundskola och gymnasiet
 - Ekonomiskt bistånd (procapita)
 - Kulturskolans elever

Sekretessgranskning

Sweco har sekretessgranskat dataunderlagen och områden har exkluderats från analysen för att säkerhetsställa att ingen statistik redovisas som avser för små tal/individer.

Statistik med avseende på ekonomiskt bistånd har valts att inte publiceras på NYKO5 överhuvudtaget utan enbart på NYKO3 och kommundelar som lägsta nivå. Detta beror på väldigt låga andelar överlag och att statistiken bedömts som särskilt känslig.

Datakvalitet med avseende på kommunens egna verksamhetsdata

Sweco har, baserat på tidigare erfarenhet av att beräkna statistik baserat på kommuners socialtjänstdata, beräknat indikatorer för ekonomiskt bistånd. Det har dock inte varit möjligt för Sweco att i detalj utreda hur registreringar, avgränsningar och definitioner ser ut i mer detalj. Datakvaliteten har dock bedömts som tillräcklig för att kunna presenteras, men vidare utredning rekommenderas för att säkerhetsställa korrekt statistikproduktion för framtiden.

En mer övergripande kvalitetsaspekt med avseende på kommunens verksamhetsdata är statistikens dataperioder. Årsstatistik med avseende på biståndstagare och elever bör avse aktuell folkbokföringsadress 20XX-12-31 respektive år. Detta ska sedan relateras till befolkningen i aktuell åldersgrupp (antingen baserat på SCB:s statistik eller kommunens kommuninvånarregister) för samma tidpunkt (SCB:s statistik för befolkningen avser per definition 31 december). Dessa regler behöver beaktas i den framtida statistikproduktionsprocessen och i indikatorberäkningar.

Viktiga indikatorer som lyfts fram under intervjuer med förvaltningarna

Det är många indikatorer från centrala styrdokument såsom Mål och budget och Huddinge 2030 som inte har inkluderats i Huddingeanalysen i dagsläget på grund av tidsskäl och framförallt datatillgång. I det framtida arbetet bör det ses över om fler indikatorer från dessa dokument kan läggas in om så är önskvärt.

Nedan listas exempel på indikatorer som lyfts i de möten som ägt rum i kartläggningsarbetet, men som ännu inte inkluderats i visualiseringsverktyget. I det fortsatta arbetet bör det utredas, om det fortfarande anses vara prioriterat, om det är möjligt att inkludera följande indikatorer:

- Bibliotekslån per invånare (fysiska lån och e-lån)
- Besök på öppen förskola
- Besök på fritidsgårdar
- Individ- och familjeomsorg: Ansökningar, återaktualiseringar, orosanmälningar m.m.
- Behörighet i svenska / svenska som andraspråk
- Lärare med specialpedagogisk examen
- Svar på frågan "Jag kan rekommendera mitt barns förskola"

- Inskrivningsgrad fritidshem
- Potthål
- Felanmälan/hantering (återkoppling): Total, Klotter, Nedskräpning, Lyktor, Skedegörelse
- Utkallning: Belysning, klotter
- Olika mått på tillgänglighet, exempelvis närhet till grönyta, park, förskola, daglivarbutik och grundskola
- Äldreomsorg – vad finns det för data?
- Omsorg om funktionsnedsatta personer – vad finns det för data?
- Fritid/idrott – Tillgång till idrottsanläggningar? Deltagande i idrottsföreningar?

Många av indikatorerna ovan saknas det tillgänglig data på med tillräcklig kvalitet, exempelvis med avseende på felanmälningar. Det kan dock vara av intresse att se över om det går att ändra registreringen av viss typ av data på sådant sätt att det enkelt kan skapas statistik på det. Statistik för Bibliotekslån finns, och i detta fall behöver det utredas vidare förutsättningar för att lägga in data om så bedöms som önskvärt framöver.

Dokumentering av beräkning av ekonomiskt bistånd

Nedan ges en beskrivning av beräkningarna av Ekonomiskt bistånd. För exakt programmering hänvisas till andra leveranser av Sweco.

Instruktion för att beräkna andel invånare med ekonomiskt bistånd

- **Detta bör betraktas som preliminär statistik**
- Viktigt! Befolkningsdata, som används för att beräkna andelen med bistånd, avser 31 december. Nyckelkodningen (folkbokföringsområde) för persid avser aktuell månad eller samma tidpunkt för all data oavsett period (tror vi/Sweco), och Sweco har inte kunskap om hur ofta denna uppgift uppdateras för hushållen. Det kan alltså förekomma att hushåll flyttar och att detta inte registreras, eller att det registreras väldigt sent. Detta kan medföra att statistiken inte blir helt korrekt eftersom uppgifterna om befolkning och ekonomiskt bistånd avser olika tidpunkter på året.
- Ska avse unika personer (eller egentligen unika hushåll). En rad per "persid" och år.
- Ska avse Ekonomiskt bistånd enligt variabel "betaltypstext".
- Har fått minst en utbetalning aktuellt år, enligt kolumnnamn "avsermånad". (Rader med uppgifter som av olika skäl saknar uppgift om avseendemånad tas bort (saknade värden avser ofta avräkning av inbetalningar)).
- Summera antal barn och antal vuxna i ett hushåll, vilket avser "antal invånare med ekonomiskt bistånd".
- Rensa bort observationer som har okänd hushållstyp med 0 vuxna och 0 barn. Tar bort återkrav enligt kolumn "inbette" och/eller "insatstext". Tar även bort restförda (999999).
- Rensa data så att det är ett hushåll (ett "persid") per rad och år.
- Slutligen relatera antalet invånare med ekonomiskt bistånd till hela befolkningen per område.
- Enligt Swecos beräkningar, enligt ovan, får vi för år 2017 ca 2100 biståndstagare i kommunen. Detta är något lägre än offentlig statistik, vilket i huvudsak bedöms bero på att restförda är borträknade.
- Statistiken bör betraktas som preliminär. Sweco har exempelvis inte haft möjlighet att utreda hur förändrade hushållssammansättningar registreras. Hur vanligt förekommande är det med exempelvis med skilsmässor och att nya barn tillkommer i hushåll som får ekonomiskt bistånd, och hur koder och följs detta upp?
- **SWECOS FRÅGOR/OSÄKERHETER:**
 - Hur är uppgift för NYKO inhämtat? Vilka datum/tidpunkter för folkbokföringen?
 - Hur är NYKO definierat? Finns det risk för att SCB:s statistik kan ha kategoriserat fastigheter i ett annat nyko än vad kommunen själva har gjort i sitt kommuninvånarregister?
 - Hur hanteras förändringar i hushållssammansättningar (om ett hushåll delas, försvinner eller utökas)? Går dessa förändringar att spåras för att försäkra sig om att inte hushåll med samma individer summeras (eftersom dataunderlagen består av månadsdata (eller snarare utbetalningar kopplat till avseendemånad)).

Instruktion för att beräkna andel barn i befolkningen som ingår i familjer med långvarigt ekonomiskt bistånd

- **Detta bör betraktas som preliminär statistik**

- Samma metodik och datakvalitet som andel invånare med ekonomiskt bistånd, men med dessa huvudsakliga skillnader:
 - Först rensa så att det blir en unik rad per hushåll (persid) och månad under ett år.
 - Räkna antalet unika månader som ett persid fått bistånd för.
 - Om antalet månader under ett år är minst 10 så räknas hushållet som ett hushåll med långvarigt ekonomiskt bistånd.
 - Ska endast summera antalet barn (kolumnen "barn").
 - Relatera till befolkningen 0-17 år.

Rekommendationer för det fortsatta arbetet

Nedan ges några rekommendationer för det fortsatta arbetet med att uppdatera, förbättra och lägga till ny statistik.

- **Kvalitetssäkra definition och metodik** för att beräkna indikatorer baserat på eget verksamhetsdata. Swecos möjligheter att kvalitetssäkra hela processen för att fram grunduppgifter har varit begränsad. Exempelvis finns viss osäkerhet kring beräkning av ekonomiskt bistånd, men framförallt osäkerheter kring folkbokföringsuppgifternas periodicitet (se tidigare beskrivningar).
- **Mer indikatorer baserat på verksamhetsdata.** Ett sådant arbete bör göras mer strukturerat för att säkerhetsställa definitioner och att dataunderlagen har tillräcklig kvalitet i grunden. Kräver involvering av verksamhetskunniga inom förvaltningarna för att kunna svara på frågor om hur olika uppgifter registreras exempelvis. Representanter från verksamheterna bör även vara med och sätta definitionerna i de fall det inte finns nationellt vedertagna definitioner att utgå ifrån. Involvering från berörda nämnder/förvaltningar är även viktig för att säkerhetsställa nyttan och användandet av framtagna statistik.
- **Längre tidsserier historiskt där så är möjligt.** Möjligheten för detta antas dock vara begränsad. Just nu är det svårt att göra analyser över tid för många av de indikatorer som baseras på eget data. Data från SCB har överlag längre tidsserier.
- **Datatillgång från olika verksamhetssystem.** Exempelvis finns det intresse av att studera felanmälningar på lägre geografi, men datakvalitet bedöms idag som bristfällig. Finns det möjlighet att felanmälningar registreras på någon grövre geografisk enhet som kan användas för statistiksammanställning utan för stor manuellt arbete? Finns det andra viktiga datakällor hos kommunen som kan användas?
- **Mått på tillgänglighet.** Dessa mått är till sin natur geografiska och bör kunna sammanställas på NYKO. Statistiken är inte så föränderlig över tid, men hade varit intressant att läggas in och uppdateras med något års intervall.

Indikatorer inlagda i verktyget (mars 2019)

Indikator	Källa	Tidsperiod	Styrdokument	Definition	Geografiska nivåer
Antal färdigställda bostäder	SCB	2017	Mål och budget, Huddinge 2030		NYKO5 NYKO3 Kommundelar Strategiska Programområden
Andel hyresrätter	SCB	2016-2017	Analysindikator	Andel hyresrätter av totala beståndet (exklusive specialbostäder och uppgift saknas)	NYKO5 NYKO3 Kommundelar Strategiska Programområden
Andel bostadsrätter	SCB	2016-2017	Analysindikator	Andel bostadsrätter av totala beståndet (exklusive specialbostäder och uppgift saknas)	NYKO5 NYKO3 Kommundelar Strategiska Programområden
Arbetsplatskvoten	SCB	2010-2016	Huddinge 2030	Förvärvsarbetande dagbefolkning delat på förvärvsarbetande nattbefolkningen	NYKO5 NYKO3 Kommundelar Strategiska Programområden
Arbetsplatskvoten (exklusive Kungens kurva)	SCB	2010-2016	Huddinge 2030	Förvärvsarbetande dagbefolkning delat på förvärvsarbetande nattbefolkningen. OBS Kungens kurva är exkluderad ur statistiken.	NYKO5 NYKO3 Kommundelar Strategiska Programområden
Andel vuxna som trivs mycket bra i sitt bostadsområde	Befolkningsundersökningen	2018	Mål och budget, Huddinge 2030	Andel vuxna som trivs mycket bra i sitt bostadsområde	Kommundelar
Elever i kulturskolan	Huddinge kommun	2009-2019	Framtagen i dialog med KUF	Andel av befolkningen i åldrarna 6-20 år som är elever i kulturskolan. Avser folkbokföring.	NYKO5 NYKO3 Kommundelar Strategiska Programområden
Andel vuxna som upplever sitt område som tryggt kvällstid	Befolkningsundersökningen	2018	Mål och budget	Avser både ganska och mycket tryggt	Kommundelar
Andelen som tycker att man i allmänhet kan lita på de flesta människor (%)	Befolkningsundersökningen	2018	Mål och budget	Andelen som tycker att man i allmänhet kan lita på de flesta människor. Källa: Befolkningsundersökningen. (Mål och budget)	Kommundelar

Andel invånare som under de senaste 12 månaderna har känt sig utsatta för diskriminering, trakasseri eller mobbning	Befolkningsundersökningen	2018	Mål och budget	Avser summan av diskriminering, trakasseri eller mobbning. Källa: Befolkningsundersökningen. (Mål och budget)	Kommundelar
Lyckoparadoxen (kumulativ)	SCB	1998-2015	Översiktsplanens Big 5	Kumulativt beräknad från år 1998. Antal inflyttade förvärvsarbetande minus antal utflyttade förvärvsarbetande	NYKO3 Kommundelar Strategiska Programområden
Medelinkomst	SCB	2003-2016	Analysindikator	Medel för sammanräknad förvärvsinkomst i åldrarna 20-64 år	NYKO5 NYKO3 Kommundelar Strategiska Programområden
Meritvärde åk 9, 17 ämnen, kommunala skolor	Huddinge kommun (LIS)	2013-2018	Mål och budget	Medelvärde av elevernas sammanlagda meritvärde. Meritvärdet beräknas som summan av betygsvärdena för de 17 bästa ämnesbetygen i elevens slutbetyg. Statistiken beräknas för de elever som har minst ett godkänt betyg, det vill säga de med lägst meritvärde 10. Den statistik som visas i verktyget är på skolnivå och har inte någon koppling till var eleven bor.	NYKO5 NYKO3 Kommundelar Strategiska Programområden
Genomsnittlig betygspoäng bland elever med gymnasieexamen	Kolada (SCB och Skolverket)	2016-2018	Mål och budget	Betygspoäng efter avslutad gymnasieutbildning, genomsnitt. Den statistik som visas i verktyget är på skolnivå och har inte någon koppling till var eleven bor. Källa: Kolada (SCB och Skolverket). (Mål och budget)	NYKO5 NYKO3 Kommundelar
Andelen behöriga lärare i olika ämnen	Kolada (Skolverket Siris)	2015-2016	Framtagen i dialog med BUF	Lärare (heltidstjänster) med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne i grundskola, kommunala skolor	NYKO5 NYKO3 Kommundelar Strategiska Programområden
Elever i åk. 9 som är behöriga till ett yrkesprogram, kommunala skolor	Kolada (Skolverket Siris)	2013-2018	Mål och budget	Andel elever i kommunala skolor i åk. 9 som är behöriga till ett yrkesprogram. Andelen beräknas av de som fått eller skulle ha fått betyg enligt det mål- och kunskapsrelaterade betygssystemet (elever som saknar godkänt betyg i alla	NYKO5 NYKO3 Kommundelar Strategiska Programområden

				ämnen ingår). Den statistik som visas i verktyget är på skolnivå och har inte någon koppling till var eleven bor.	
Elever i åk. 9 som är behöriga till naturvetar- och teknikprogrammet, kommunala skolor	Kolada (Skolverket Siris)	2013-2018	Mål och budget	Andel elever i kommunala skolor i åk. 9 som är behöriga till ett naturvetar- och teknikprogrammet. Andelen beräknas av de som fått eller skulle ha fått betyg enligt det mål- och kunskapsrelaterade betygssystemet (elever som saknar godkänt betyg i alla ämnen ingår). Den statistik som visas i verktyget är på skolnivå och har inte någon koppling till var eleven bor.	NYKO5 NYKO3 Kommundelar Strategiska Programområden
Andel elever med grundläggande högskolebehörighet av elever med avgångsbetyg, kommunala skolor	Huddinge kommun	2015-2018	Mål och budget	Avser kommunala skolor och folkbokföring. Avser både högskoleförberedande och yrkesprogram. Källa Huddinge kommun. (Mål och budget)	NYKO5 NYKO3 Kommundelar Strategiska Programområden
Andel elever med gymnasieexamen av elever med avgångsbetyg, åk 3 nationella program	Kolada	2016-2018	Mål och budget	Andel elever med gymnasieexamen av elever med avgångsbetyg, åk 3 nationella program. Den statistik som visas i verktyget är på skolnivå och har inte någon koppling till var eleven bor.	NYKO5 NYKO3 Kommundelar Strategiska Programområden
Andelen invånare 20-64 år med eftergymnasial utbildning	SCB	1998-2016	Huddinge 2030	Andel invånare 20-64 år med eftergymnasial utbildning som är 3 år eller längre. Avser folkbokföring.	NYKO5 NYKO3 Kommundelar Strategiska Programområden
Antalet arbetstillfällen i kommunen	SCB	2008-2016	Mål och budget, Huddinge 2030	Förvärvsarbetande dagbefolkning	NYKO5 NYKO3 Kommundelar Strategiska Programområden
Andel sysselsatta i kunskapsintensiva näringar	SCB	2008-2016	Huddinge 2030	Andel av dagbefolkningen (exklusive uppgift saknas) som är sysselsatta inom branschkoderna JKLMN (tjänstesektor).	NYKO5 NYKO3 Kommundelar Strategiska Programområden

Antal sysselsatta i kunskapsintensiva näringar	SCB	2008-2016	Huddinge 2030	Antal sysselsatta inom branschoderna JKLMN (tjänstesektor).	NYKO5 NYKO3 Kommundelar Strategiska Programområden
Andelen av invånarna som i befolkningsundersökningen år 2012 uppgav att de planerar att absolut eller kanske starta ett eget företag	Befolkningsundersökningen	2018	Huddinge 2030	Andelen av invånarna som i befolkningsundersökningen år 2012 uppgav att de planerar att absolut eller kanske starta ett eget företag	Kommundelar
Förvärvsfrekvens invånare 20-64 år	SCB	1998-2016	Mål och budget, Huddinge 2030	Andel förvärvsarbetande i åldern 20-64 år	NYKO5 NYKO3 Kommundelar Strategiska Programområden
Öppen arbetslöshet 20-64 år (oktober)	SCB	2010-2017	Mål och budget	Andel öppet arbetslösa i åldrarna 20-64 år. Avser arbetssökande utan arbete som aktivt söker och omgående kan tillträda på arbetsmarknaden förekommande arbete och som inte deltar i ett arbetsmarknadspolitiskt program	NYKO5 NYKO3 Kommundelar Strategiska Programområden
Andel invånare som någon gång under året erhållit ekonomiskt bistånd	Huddinge kommun	2017	Mål och budget	Andel invånare (både barn och vuxna) som någon gång under året erhållit ekonomiskt bistånd.	NYKO3 Kommundelar Strategiska Programområden
Antal invånare som någon gång under året erhållit ekonomiskt bistånd	Huddinge kommun	2017	Mål och budget	Antal invånare (både barn och vuxna) som någon gång under året erhållit ekonomiskt bistånd.	NYKO3 Kommundelar Strategiska Programområden
Andel barn i familjer med långvarigt ekonomiskt bistånd	Huddinge kommun	2017	Mål och budget	Andel barn 0-17 år i kommunen som ingår i hushåll som någon gång under året mottagit långvarigt ekonomiskt bistånd. Långvarigt bistånd avser 10-12 månader under året	NYKO3 Kommundelar Strategiska Programområden
Andel vuxna som skattar sin hälsa som bra	Befolkningsundersökningen	2018	Mål och budget, Huddinge 2030		Kommundelar
Andel elever i åk 9 som skattar sin hälsa som bra	Befolkningsundersökningen	2018	Mål och budget, Huddinge 2030		Kommundelar
Andel elever i åk 9 som avstår från alkohol	Befolkningsundersökningen	2018	Mål och budget, Huddinge 2030		Kommundelar

Andel elever i åk 9 som avstår från narkotika	Befolkningsundersökningen	2018	Mål och budget, Huddinge 2030		Kommundelar
Förtroendevalda per 100 000 invånare	Huddinge kommun	2014-2017	Huddinge 2030	Avser de förtroendevaldas folkbokföringsadress, dividerat med antalet invånare och därefter multiplicerat med 100 000	NYKO3 Kommundelar Strategiska Programområden
Förtroendevalda i kommunfullmäktige per 100 000 invånare	Huddinge kommun	2018	Huddinge 2030	Avser de förtroendevaldas folkbokföringsadress, dividerat med antalet invånare och därefter multiplicerat med 100 000	NYKO3 Kommundelar Strategiska Programområden
Befolkning	SCB	0-17 år: 2009-2017 0-19 år: 2003-2017 6-20 år: 2009-2017 20-64 år: 1998-2017 65- år: 2003-2017 Hela befolkningen: 2003-2017	Analysindikator	Befolkningen per 31 december.	NYKO5 NYKO3 Kommundelar Strategiska Programområden